

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 60 coroane. — Pe șase luni
30 coroane. — Pe trei luni 15 coroane.

Ziarul apare Marți, Joia și Sâmbătă

Corespondențe

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», Strada
Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. —
Articole nepublicate nu se însorăză.

Preful inserțiunilor, după invocălă

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Ro-
mân», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Program de lucru

V

In lucrările sale biserică la locul prim trebuie să asigure existența funcționarilor săi, a preoțimii și a celuilalt personal bisericesc, și aceasta o poate face numai cu ajutorul material și moral al statului. Cea mai generală plângere a preoțimii noastre a fost și este încă și acumă totală desconsiderare a preoțimii în ce privește dotăriunea materială.

Lumea întreagă recunoaște serviciile neprejur de mari, ce a adus biserică prin preoțimea sa la susținerea neamului și-a ordinei în stat. Biserică noastră în rândul primă a fost și este biserică națională. Preoțimea noastră s-a identificat cu poporul, și deopotrivă cu el a avut zilele când bune, când mai puțin bune, când rele, însă preoțimea foarte de a fost cu poporul.

Pentru această intuție a sa preoțimea în trecut n'a primit nici o respîntă, nici o recunoaștere, căci guvernele din trecut n'a avut interes să ameliorizeze soartea unei preoțimi, care s'a identificat cu poporul său.

Azi s'au schimbat lucrurile. Sătem români la un loc, sub o cărmuire românească, și azi preoțimea cu tot dreptul așteaptă îmbunătățirea sortirii sale, și aceasta în măsură dreptă cu bunele servicii ce se facut în trecut, și face și acumă statului.

Biserica vede umilirea ce i se face prin aceea, că funcționarii ei nu își consideră ūnele cuvînțiosă la împărtirea favorurilor, la dotăriunea cinstită, și să poată trăi în tignă, și să-și poată continua activitatea spre binele comun.

Preoțimea noastră vede, cum azi, în scumpetea enormă ce băntuește țara, statul a îngrijit de funcționarii săi, sistemeșind salarii corespunzătoare pentru tot soiul de funcționari. Si pe cînd funcționarii de toată specia au azi dotăriuni suficiente, preoțimea a rămas cu totul desconsiderată, avizată la sfărătmuri aruncate ca din mișă. Si aceasta cu sistem de slăvădică până jos în parohia sătmătorească în valele munților.

Un preot de satele noastre, care a înțint suflétul în neamul nostru, nu are dotăriune ca un servitor dela cancelarie; un protopop n'are venitele ce le are un tiner sergent dela jandarmerie; un asestor dela consistor n'are dotărije ce o are un tiner cleric esit din seminar și aplicat la siguranță publică ca practican; un vladic n'are dotărije unui tînar ajuns azi secretar de resort, și așa mai departe. Umilirea aceasta ne doare, umilirea aceasta ne ustură până în adâncul suflétului.

Cerem deci să se facă dreptate cu tagma cea mai aleasă a neamului, cu funcționarii bisericei pe scară întreagă.

Prumul lucru să nu fie deci acord cu statul în ce privește dotăriunea cinstită a funcționarilor bisericești. Cerem dela stat ajutorul material și ajutorul moral.

Starea de azi nu se mai poate tolera, și o îmbunătățire se impune de urgență.

Elita preoțimii noastre, vorbim de amândouă bisericile, căci în aceași osândă sănătem, preoțimea bisericei noastre, tocmai acumă, în aceste zile mărețe ale închegării României Mari, a inceput a deserua dela locul său de veghe a neamului.

Dotăriunea cinstită asigurată funcționarilor dela toate sojurile de oficii publice de o parte, și starea tristă de azi cu dotăriunea preoțimii, a ispitit pe mulți să părăsească turma și să imbrățișeze alte cariere. Pomenirea aceasta e esplicabilă, și nu se îngrăjire privim în viitor de biserică, dacă nu se va delătură răul de urgență, și radical.

Acacea de vezi și guvernul românesc de azi, care știe ce rol a avut preoțimea românească în conservarea și conducerea neamului, și noi sperăm, că rău se va delătură, căci cu bună înțelegere el se poate usor delăturnă.

Elita preoțimii noastre se va opri în acest nou drum al său, căci ea bine știe, că pastorul cel bun suflétul și-l dă pentru turmă.

Credința noastră este, că îndrepătarea

Cerem deci ajutorul material și moral al statului, și din capul locului voim să ne precismă punctul nostru de vedere.

Noi nu voim, ca preotul nostru să fie funcționar de stat, plătit ca leșă fixă lunară, care să nu îiba nici un contact cu poporul. Nu, aceasta să se știe.

Noi voim, ca dotăriunea preoțimii să se normeze precis, și să i se asigureze o dotăriune cinstită. Principiul să fie cel din sfânta Evanghelie: Cel ce slujește altulrui, dela altar să se hrănească.

Biserica să fie în stare a putea asigura dotăriunea cinstită pe seama preoțimii sale, ca preoțimea să fie a bisericii, în serviciul bisericii.

Cu sprijinul moral al statului să căutăm a ameliora dotăriunea preoțimii în parohie. Să se asigureze din avearea comunală o porțiune canonice pe seama preoțimii, ca preotul să aibă economia sa, și aceasta săa cultivată, că ea să fie de model pentru parohieni. Ca în toate, așa și aici casa parohului să fie de model.

Să se reguleze din nou, conform exigencelor vremilor de azi, venitele stolare

ca ajutorul moral al statului. Restul apoi să se dea din partea statului până atunci, până când bisericile își vor putea face fondurile lor, din cari să poată ea biserica asigura întreagă susținerea materială a preoțimii sale. În rândul primă biserică să aibă grijă de existența funcționarilor săi și statul să vină în rândul al doilea ca ajutător, ca sprijinitor. În chipul acesta să asigură existența materială a preoțimii noastre, asigurându-i prin aceasta pentru toate eventualitățile și independența și libertatea personală, rezervându-i caracterul de tigmă liberă, independentă, constie de sine și de rolul conducător ce a avut și trebuie să-l înbătă în viața poporului românesc.

Lucrarea aceasta trebuie incepută de urgență spre binele bisericelor, spre binele obșteș al statului și al neamului.

Pentru funcționarii din centrul bisericii va îngrăji reflectând la fondurile sale de acuma și cari le va mai acura cu vremea, și încă aceasta nu sănătate suficiente spre a asigura o existență cinstită funcționarilor săi, biserică va cere subvențione dela stat, care în sumă păușală se va pune la dispoziția bisericii.

Astfel lucrând vom asigura existența preoțimii, vom asigura existența bisericii, care va avea rolul cultural în România Mare, rol, care biserică l-a avut în trecut, când a trăit sub cărmuire străină, rol, care trebuia să i se reserve și în viitor.

Preotul va rămnărea în legătură străină cu poporul, suflétul lui va fi legat de suflétul poporului, cu el se va bucura în zile bune, cu el va plângă în necazuri, cu el va fi în sărbe și în nevoi, va fi la un loc păstorul cu turas, fiind legătura soartă lui de soartea poporului săi.

Astfel contemplăm noi asigurarea subvenției materiale a preoțimii.

Comunicat oficial

— din 21 Iulie 1919 —

Frontul de est: Schimb de focuri de armă, de mitraliere și tun pe tot frontul Nistrului.

Frontul de vest: Unguri au atacat cu învergură posturile noastre de acoperire pe întreg frontul Tisiei. — Lupte crâncene sănătă în curs la Thimer Pakazaz, Tisa Dob, Tisza Dada, Szabolcs, Tisa Ezla, gura Crișului, Mindszent.

— din 22 Iulie 1919 —

Frontul de est: Schimb de focuri de armă pe tot frontul Nistrului.

Frontul de vest: Ulpetele continuă cu învergură pe tot frontul Tisei.

Marele Cartier General.

Catedrală în Cluj

Ziua intrunirii sinodului arhiezezan era prilejul cel mai potrivit pentru a se pune temei zidirii unui sfânt locaș ortodox român în cetațea *Clujului*, care îsă va primi, în sfârșit episcopia dreptcredițioasă, așa cum o planuise marele arhiezeu Șaguna.

După sedința sinodului, alesul președinte al Consistoriului din Cluj, părintele *Nicolae Ivan*, în cuvinte potrivite a prezentat domnilor deputați sinodali următorul:

HRISOV DE CITITORIE

Cu vrearea și ajutorul milostivului Dumnezeu, învrednicindu-ne, sub scutul izbăvirilor de robie străină al știință românești crescătine, să desăvârșim gândul mitropolitului de vesnică pomenește Andrei Șaguna, prin intemeierea canonica a multor dorile episcopală dreptcredițioase române din cetațea Clujului, noi, iesălișii deputați sinodali și filii credințioși ai bisericilor noastre, în bucuria neagră de a ne vedea earăs la sănău vechei și eroitătoare sfintei noastre mitropolii a Ungro-Vlahiei, povătuți de lumina Duhului și de pilda inaintașilor cucernici, aducem prin acest hrisov, cu inimă curată, prinosul nostru de cători, pentru înălțarea unei sfinte biserici catedrale în cetațea de Dumnezeu dărău noastră nouă a Clujului.

Banii însemnatii lângă numele noastre, îi dăm, fără nici un legături, Consistoriului dreptcredițios român din Cluj, cu rugămintea sa-i sporească de sărg prin danii fără prihanda, ca sfântul lăcaș să poată fi zidit fără zăbavă.

Fie ca fapta noastră să merită pe care o săvârșim în ziua istorică a deschiderii sinodului arhiezezan, întrunit în adunare extraordinară pentru alegera celui dintotdeauna Consistor diecezan al sfintei episcopii a Clujului, să deschidă înimi tuturor bine credințioșilor români din oricare parte a pământului strămoșesc, acum desorbă, spre slava lui Dumnezeu, întărirea Evangeliei, luminarea Neamului și măntuirea sufletelor noastre.

Scriș în cetațea Sibiului, anul măntuirii unamienăsatenouăsprezee, luna Iulie ziua a 7-ea.

Contribuirile, intru realizarea mărturiei scoț, au trecut în aceeași zi peste suma de 23 mii coroane. Ele se urmează.

Germania după semnarea păcii. Îndignarea desprățită și jelenia lărmuitoare, ce se desfășură în Germania după affarea condițiilor de pace, nu este încă în memoria. Se vorbește de «mormântul» unui popor...

Căt de puțin se simțeau germanii în manifestarea acestor sentimente, se poate vedea acum când pacă este semnată.

Ziarul sibian *D. Tagespost* primește adea din Berlin o scrisoare, care se începe așa:

«Este nimitor, că grelele condiții de pace, care trebuie să le primească Germania, în generație n'au exercitat asupra poporului german în răsturnarea de o-l paraleză activitatea».

Se arată, în aceeași scrisoare, ce mișcare salutară s'a produs în Germania pe totale terenul vieții publice, și sfârșește cu următoarele cuvinte:

«Din toate cele spuse, care ar mai putea fi întregite cu unele și altele, se constată înfrântăreatul traiului, poporul german nu le-a pierdut, pe lângă toată sperimea condițiilor de pace. Sufletea produce trăiește».

Astfel, nu s'a urmărit alt ceva prin indignarea și jelenia germană decât: tragerea pe sfârșit a puterilor aliate.

Pelerinajul dela Putna

Ziarele ieșene, sosite astăzi, aduc următoarele amănunte despre pelerinajul din 2/15 Iulie a. c. la mormântul marelui Voevod Ștefan, răposat în 2 lule v. 1504:

Martii, în 15 l. c., s'a ținut la mânăstirea Putna-pelerinajul la mormântul marelui Voevod Ștefan cel Moldovei.

Se știe că Asociația «Frăția Moldovei Unite» a organizat comemorarea aniversării morții lui Ștefan cel Mare.

Delegații au fost primiți de către autorități, în cap cu prefectul de Rădăuți. Din lași au venit delegații corporiilor de trupă, și anume: căte o companie din regimentele 15 Răsboeni, 13 Ștefan cel Mare, Vaslui cu drapele și cu muzicile lor.

Un serviciu religios s'a oficiat la mânăstire, de către Arhiecuțul *Gurie*, înconjurat de clerul local. Răspunsurile au fost date de către corul Mitropoliei ieșene, precum și de corul Asociației «Armonia» din lași.

După terminarea slujbei religioase, la ora 11, s'a oficiat un *parastas* la mormântul lui Ștefan cel Mare, față fiind reprezentanții autorităților, a celor soții, și a unui numeros popor, format din tineri din imprejurimi.

Au soisit și d-nii dr. Anghelescu, ministrul instrucțiunii, Al. Constantinescu, ministrul de industrie și comerț, Nistor ministru delegat al Bucovinei, cu doamnele, apoi de general Zidik comandanțul trupelor din Bucovina, miniștri ardeleni Pop, Goldiș și alții.

Sau depus numeroase coroane pe mormântul marelui Voevod, cu un deosebit ceremonial.

Au rostit cuvântări înălțătoare, arhiecul Gurie, d. ministru Nistor, Goldiș și alții; d. A. C. Cuza a dat cetele telegramei trimisă M. S. Regelui.

A urmat defilarea trupelor. A impresionat adânc întreaga asistență.

La ora 2 jumătate p. m., s'a dat dejunul oficial, oferit de către d. ministru Nistor, la care au luat partea 50 persoane, printre care și membrii «Frăției Moldovei», miniștri cu d-nele și alții.

Cu toții au vizitat muzeul Mănăstirii, după care s'a incins o horă monstrar în curtea mânăstirii. Se rânduise să mai bine de 7 roate de horă, în care se aflau la olătă ofișeri, soldați, femei... și horă de înfrângere a tuturor românilor, după zilele grele prin care am trecut.

La ora 6 seara, membrii Frăției au vizitat Peșterea lui Daniil Sihastru, o frumuseță de stâncă, care a impresionat mult pe vizitatori.

Pelerini au vizitat pe urmă mormântul lui Bogdan, întemeitorul Moldovei, de la Rădăuți, unde au depus o coroană și s'a săvârșit un *parastas*.

Toți au fost cuprinși de pietate văzând în această biserică veche din veacul XIV. mormintele întemeitorilor Moldovei: Bogdan, Lațcu, Roman și Ștefan, pe morminte clărite Ștefan cel Mare a pus picioarele cu inscripții.

A fost cea mai înălțătoare zi din viață, cu atât mai mult că simbolizează actual mărăcăiul reînșirii noastre, și totușă reînșirii cu sufletul cuprins de ceea ce mai mare pietate și cu impresiile cele mai înălțătoare.

Extras dinordonanța Nr. 21 și 25 (Modificată)

I. Vor fi considerați ca infractori:
a) Acei care să fie credință, prin locuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc., chip, știri fie adevărate, fie înmaginare, sau păreri relative la operațiunile de răboi, situația și dislocarea trupelor, dispozitivele autoritaților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de preitor în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scop de a spiona, sau trăda, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare, în timp de răboi.

La Nr. cons. 1770 Plen. 1919.

Circulară

către onorați membri, preoți și mireni ai sinodului ordinar și extraordinar-electoral al protopresbiteralului gr.-or. român al Iliei.

Esmis prin decisul Preaveneratului Consistor arhiezezan din 3 lunie a. c. Nr. 1770/1919 a convocă și conduce sinodul protopresbiteral inimulți al tractului Iliei, pentru alegera de protopresbiter, conform dispozitiei cuprinse în §ul 15 din regulamentul pentru procedura la alegera de protopresbiter, prin aceasta convoc pe onorați membri preoți și mireni ai sinodului protopresbiteral ordinari și inimulți al tractului Iliei la sinodul electoral, ce se va înțeala în parohia centrală Ilia, Vineri la 2/15 August a. c. la 11 ore înainte de amiază, în biserică parohială.

Serviciul divin, dimpreună cu chemarea Duhului sfânt, ce va premerge actului alegeriei, se va celebră Vineri la 9 ore a. m. în biserică parohială, la care deosemena sănt invitați a participa toți onorați membri ai sinodului protopresbiteral electoral.

Onorații membri ai comitetului protopresbiteral sănt invitați la sedința pentru statoriere listei de candidare în prezura alegerii, Joi în 1/14 August la 6 ore p. m.

Sibiu, 8/21 Iulie 1919.

Nicolae Ivan
comisar consistorial.

Sinodul arhiezezan extraordinar

Duminică în 7/20 Iulie a. c. s'a înținut în biserică catedrală sinodul arhiezezan extraordinar în acelașă cu episcopia nouă, ce se va înținge pentru pările nordice ale Transilvaniei, și pe acea se va regedea în Cluj.

A fost veche doria noastră de a avea episcopie pentru pările din nord ale Ardealului, și părini noștri, moșii și strămoșii noștri, au murit cu dorul acesta. Din timpurile vechi ale gloriei române, din timpurile gloriosilor domni moldoveni, de când cu episcopii din Vad, episcopi credințioși bisericei și neamului din era prigoniilor calvine, noi nu am mai avut episcopi pentru pările nordice ale Ardealului.

A venit era domineștean austriacă cu suportul romano-catolic, să înșearne un sine în sinistri biserici noastre, și cea mai puternică reșistență s'a facut tocmai în aceste părți nordice ale Ardealului.

Din episcopie ortodoxă a Vadului a rămas numai unele ruine, semn vădit al gloriei din trecut, și amintirea ei din neam, din generație în generație. Ciclul vestit de diniodără relință, relință și pieleada episcopilor din Vad, cu timpurile istorice ale domnilor Moldoveni; a fost rezervată gloria aceasta tim-

puriilor noastre. Deodată cu unirea tuturor românilor și cu România Mare relinț și vechea episcopie ortodoxă din Nordul Ardealului.

Figuri mari trec înaintea ochilor noștri susțințeți. Cittori mănișări din Peri, Meșterul Drag și Răluț voadă, Starețul Ilarion, episcop invinsivății cu apărare spre calvinism, Mucecii legii pe împunătuirea cu călugări Sofronie în frunte, și preoțimile dosădăști din Maramureș, care mai mulți a rezistat sănăticei cu unirea, toti reparați, și și reclamă parte la înălțarea de credință către biserică ortodoxă.

Să deodată cu relinvierea noastră națională, deodată cu deschiderea noastră din cătușește stătuță ungar, și treacerea statul român, urmărează invieră episcopală ortodoxă românească din părțile nordice ale Ardealului, și un dublu lumenit, dubul nemulțumit românesc său și dă viață înimilor amărătate vecinilor deardăului, amărătă și în cele ale religiei și în cele ale neamului.

Duhul acesta vechi, eliberarea ortodoxiei, scuturarea cătușoaselor naționale și confesionale, chemarea la o nouă viață bisericească și națională, duhul acesta a pătruns îninile noastre eri în catedrala ortodoxă, când am fost chemați să punem consistoriul ortodox român în Cluj pentru părțile nordice ale Ardealului noastră.

Ce ni s'a luat cu forță, cu înălcarea conștiințelor noastre ca români și ca ortodoxi, acestea nu le mai recăiem.

A rămas curat sufletul poporului nostru. Următorii bărbătașilor martiri și săgețenii și ai legii au păstrat curatul sufletului, vecinilor deardăului și-au păstrat curat cu aşteptarea de zile mai bune.

Zilele acelea au susținut, a susținut măntuirea neamului, și cu ele și ridicau și chemarea la viață a episcopiei ortodoxe române pentru părțile nordice ale Ardealului.

Sinodul, jînd în 7/14 iulie, a. c. a decurs în următorul mod: După slăvirea sfintei liturgii în prezența cu chemarea la bisericii, duhul sfânt, s'a deschis ședința prin cuvântarea frumoasă, plină de remăntări istorice a neobositului nostru vicar, eruditul Dr. Ilarion Pascuari, care după serviciul de jumătate de veac în corporațiunile superioare ale bisericilor noastre, a avut rău fecire să conducă sinodul cu înflințarea episcopiei celei nove.

De lajă au fost 39 de deputați sinodali. Eternănume numele deputaților sinodalihă de acest acord istoric al bisericilor noastre.

Aceșia sunt: 1. Bîlan Nicolae, 2. Bodea Augustin, 3. Borcea Lucian, 4. Borza Nicolae, 5. Budug Andrei, 6. Buzura Gavril, 7. Comşa Dumitru, 8. Comşa Nicolae, 9. Chirtoț Zosim, 10. Costea Octavian, 11. Dobre Ioan, 12. Duma Vasile, 13. Dubleg Georgie, 14. Furdui Remus, 15. Fruma Ioan, 16. Herman Teodor, 17. Ivanovici Ioan, 18. Ivan Nicolae, 19. Lăpușan Ioan, 20. Macrea Nicolae, 21. Medean Sergiu, 22. Moldovan Dumitru, 23. Morariu Iosif, 24. Murășanu Ioan, 25. Papp Ioan, 26. Popovici Petru, 27. Proca George, 28. Rusu Ilarion, 29. Roman Ioan, 30. Rosca Pavel, 31. Rozvan Stefan, 32. Saftu Vasile, 33. Sfântimărean Octavian, 34. Stoian Aurel, 35. Stoila Ioan, 36. Trîtanu Lazar, 37. Vlad Aurel, 38. Voileanu Matei, 39. Vulic Dumitru.

Nu au luat parte la acest sinod deputații următori:

1. Almășianu Vasile, 2. Cândea Romulus, 3. Chelariu George, 4. Ioachim Fulea, 5. Oaroi Nicolae, 6. Groza Petru, 7. Marghită Ioan, 8. Mețiana Eugen, 9. Moldovan Silviu, 10. Moldovan Valeriu, 11. Munteanu Petru, 12. Păcăla Victor, 13. Popescu Iosif, 14. Pop Ioan, 15. Popp Dumitru, 16. Roșca Eusebiu, 17. Sulicea Nicolae, 18. Vasile Octavian, 19. Vlăică Arsenie.

Constatăndu-se că sănt prezentați 39 de deputați, sinodul s'a declarat capace de a lăua hotărâri valide, și astfel s'a purces la rezolvarea angedenelor rezervate lui.

S'a constituit biroul declarându-ne de reale biroul de sinodul ordinar.

S'a prezentat apoi actele adrese sinodului. Raportul consistorial, cu care se înaintează acelle în afacerea episcopiei celei noi din Cluj. Raportul consistorial cu o adresă la popotulul Bistriței Grigorești Pleșotu, care declară că reflectădoare să fie aleasă la consistorul cel nou. Raportul consistorial prin care trimite un protocol al clerului și poporului din proto-presbiteriatul Ungurușului, în care protesteză în contra hotărârii sinodului ordinar din primăvara anului acestuia în afacerea cu vicariatul.

Toate acestea se dau comisiunii organizaționale, care să întregui cu membri noii la locurile, unde lipseau unii membri. Astfel în comisiune au fost: Nicolai Ivan, Teodor Herman, Vasile Safu, din cler; Lucian Borcea, Gavril Buzura, Nicolae Comşa, Zosim Chiroț, Octavian Sfîmbur și Aurel Vlad, mireni.

Deputații Ioachim Fulea și Silviu Moldovan au cerut concediu pentru sesiunea aceasta extraordinară. Concediul îl s'a încheiat.

Sedinta a doua s'a anunțat tot pe ziua de Dumineca, după ameazi la 5 ore. La orele 12 a. m. s'a încheiat ședința primă.

Francezii despre guvernul dela Seghedin. Presa pariziană scrie despre guvernul maghiar delă Seghedin, că este compus din niste oameni compromiți politice. Cu aceeași guvern înțelegeru nu poate să dea de vorbă și nu îl recunoaște. Catastrofa ungurească a provocat-o — zice un ziar francez — tocmai politicianii ca domini din guvernul dela Seghedin.

Stirile zilei

Marele Sfat Național, ales de adunarea dela Alba-Iulia, este convocat pentru ziua de 29 Iulie 1919 la Sibiu.

Monrea unui erou. În București a murit, în urma unei gripe infecțioase, generalul *Eremia Grigorescu*, comandanțul trupelor române de la Mărășești. Unul dintre comandanții cel mai valoroși, generalul *Grigorescu*, s-a dobozat la Oluz și la Mărășești. Rezistența glorioasă, opusă de ostinatie, ce le-a condus la lupte, rămâne înscrisă pe vede în istoria marei războaie la lumii.

Mult regretatul erou a fost înmormânat Luni, la Mărășești, cu impozantă asistență.

Alegere de protopop. Dintre corespondență mai lungă, primată din Munții Apuseni, dăm următoarele:

In 27 Iunie (10 Iulie) a. c. s'a înținut în Câmpeni sinodul protopopesc electoral pentru întregirea scaunului devenit vacanță în 1916, prin moartea protopopescului de vrednică aducere acesu. Romul Fundu. La concursul publicat au petrecut trei candidati, între cari doi în momentul ultim și-au revocat petrecile de concurs. Astfel a rămas un singur concurrent, parohul *Petru Roșca* din Uioara de Mură. Cu toate acestea comitetul protopopescular cu majoritatea de voturi a statutori listă de candidare cu singurul concurrent, rugând sinodul electoral să efectueze alegerea cu acest candidat. Sinodul protopopesc electoral luând cu aprobare act de hotărâre comitetului a purces la alegere, al cărui rezultat a fost, că toți membrii prezenți, adică 36, au votat cu seducere specifică pentru candidatul *Petru Roșca*.

Actul alegeriei a fost condus din partea dumilui acesor consistorial *Lazar Trîtanu* și a decuru în ordine exemplară.

Curte de apel la Cernăuț. Domnii ministrul Constantinescu, Anghelacheus, Budugzan și ministrul Transilvaniei Pop și Goldiș au fost luni la Cernăuț pentru a asista la ceremonia instaurării Curții de apel în acel oraș. Ministrul au fost salutați la gară de domnul I. Nistor, ministru Bucovinei, și aclamați cu entuziasmul de multe lumeni. Ceremonia instalării s'a făcut cu multă solemnitate. Ministrul de justiție Budugzan a primit jurământul de fidelizeal consilierei.

Cl. C. Stere, cum anunță ziare din capitală, părăsește definitiv țara, stabindu-se la Geneva, unde va profesă ziaristică.

† Dr. Ioan Ivan, avocat și notar public în Sibiu, în așectat din viață în Lună, în 21 iulie a. c., jâliti de nemângăiata sa văduvă și de o nume roasă familie. Înmormântarea regretează bărbatul s'a făcut în Sibiu Miercuri în 23 i. c. la ora 5 din capela cimitirului central. Trimitem dolențe Indurerile familiilor.

Licee de fete în Sibiu. Școala civilă de fete a Asociației a fusionat cu liceul de fete al statului din orașul nostru. Înscrierile se fac în zilele de 1—15 August a. c., ca la toate liceele. Anunțul în numărul viitor.

Procesul Apáthy. În ziua a treia, a patra și a cincea s'a continuat și terminat ascultarea martorilor.

Comisarul regal *Munteanu* face apoi recizitorul. Schițăză activitatea lui Apáthy din trecut și cea din prezent, și cere pedepsirea lui, conform art. 5 din codul penal; căci acuzatul a atentat la siguranța statului român, căd în contra condițiilor de armistițiu de la Belgrad a căutat să facă recrutări noi și organizări de trupe și a agită pe săcii împotriva românilor. El Apáthy este principala persoană atacată din 15 Dec. 1918 dela Brâncuși și al celui delă Tigan.

In sedința de după ameazi s'a continuat recizitorul, căci să doveză vinovăția acuzatului.

Luând cuvântul avocatul apărător, zice că dovezile aduse până acum nu sănă destătoare pentru culpabilitatea lui Apáthy. Citește mai multe documente despre mănușinile acuzatului pentru a promova buna înțelegere între națiuni și pentru a combatе boalașismul. Anunță în slăbit activitatea sălăpătică a lui Apáthy și treacerea de care se bucură în străinătate pe urma acestei activități.

Acuzatul, într-o vorbire de o jumătate de oră, declară că așteaptă în liniste sentință.

Tribunalul, după o scurtă confuzație, rostește judecata: *cinci ani de rezcluziune*, pentru crima în contra statului român, în contra poporului român și lesă misiște.

Apărătorul face apel.

Recolta din Ardeal

Consiliul Dirigent, resortul alimentării, a dat oordonanță, în care se normează circulația produselor agricole a anului 1919.

Se dispun următoarele:

Săntă libera dispozițione a proprietarului, și pot fi aduse în vânzare fără nici o restricție, toate acelle cereale, care au fost produse pe un teritor *mai mic de 100 judătări*. În urmă producția unei proprietăți va fi scutită de orice sechestră, recizitorie și oprișele de a fi vândută, tot asemenea și cerealele produse pe 100 jugăre din vreun proprietate mare.

Totale cereale produse pe un teritor *peste 100 judătări* sănăt imobilizate (sechestră), urmând să fie recizionate după trebuință.

La recizionare se va lua în socofință, de la proprietar, casel și o economie proprietării sau a detinătorului, care trebuință, la caz de lipsă, va fi și întregită.

In vîndările și cumpărăturile de cereale, care nu sunt imobilizate, *nu se fixeză prej maximal*; prej este a se stabili prin acord liber.

Cerealele imobilizate vor fi preluate de stat *cu prejurile maximele*; grâu 120 cor., săcără, orz, ovăz 100 cor., 100 kg. de jugăr.

Croata care sănăt în drept marji proprietarii o scoadă din sub sechestrul est; pentru proprietari agricoli 25 kg, pentru alii 15 kg, flină și lămă. Proprietarii mici disponă după planul producției lor.

Pentru sănătă proprietarii mari pot re-clama 100 kg. de jugăr.

Aprovizionarea orașelor, a muncitorilor și în genere a acelora, cari nu se pot proveze singuri, se va face de *comunități judecătore de alimentare*, care se vor alcătuia în cel mai scurt timp. *Că 1 August se sisteză toate comisările de alimentare.*

Teatre în Sibiu

Cinematograful Grășanul. Piața Hermann. Directoră: Da-na M. Scholtes.

Joi: Iubirea artistei, film senzational, cu Mia May, Tituri românești.

Incepul la ora: 9 seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevitz. Directoră: Dna Emil Toth.

Zilnic program interesant

Incepul la ora: 9 seara.

Nr. 154/1919 prot. (176) 3-3

(176) 1-3

Convocare

Dominii actionari ai institutului de credit și economii «ARDELEANU» societate pe actiu în Orăștie, se convoacă prin aceasta la adunarea generală extraordinară, care se va înțelege luni în 8 Septembrie stîl nou 1919 la 10 ore a. m. în localul institutului cu următoarea:

Ordine de zi:

- Deschiderea și constituirea adunării, dispoziții pentru verificarea procesului verbal.
- Propunerea pentru urcarea capitalui social dela 1.000.000 — la 2.000.000 — cor.
- Propunerea pentru modificarea statutelor.

Dominii actionari, cari doresc a lúa parte la această adunare generală, sănt rugați să-și depună pe lângă reversul cerinței cu o zi înainte de adunarea generală la cassa institutului, sau la vreunul din instituțile financiare membru la «Solidaritatea» acțiile scrise pe numele lor, respective pe numele acelora, pe care îi reprezintă, precum și documentele de plenipotență.

(187) 1-1

Orăștie, la 18 iulie 1918.

Dr. Vlad m. p. Dr. Sgîlmea m. p.
președinte. director-execativ.

Nr. 250/1919 prot. (186) 1-3

Concurs

Pentru întregirea posturilor vacante de invățători della scăolele confesionale din parohii 1. Leamnăș, 2. Mohu, 3. Răusadul, 4. Șelimbăr, 5. Șura Mare și 6. Vurpăr, protopresbiteratul Sibiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român. —

Emolumentele impreunate cu aceste posturi sănt:

- Salariul prescris de lege cu toate adausurile sistematice, plătită de partea parohiei, parte din ajutorul de stat asigurat de către postul care este postul diaza introducerii în oficiu.
- Cuartir în natură, eventual reluat legal.
- Surmare și Șelimbăr oferă invățătorului și grădiniță, și o cantitate corecăre de lemne în natură.

Cel alăt este dator și duce Dumineca și în servitorii elevii la biserică și a căntăcu ei liturgia, deosemenă are datorină a proiectea în scăola de repetiție. —

Doritorii a ocupă unul din aceste posturi să-și înainteze în termenul deschis cerințe instruite cu documentele cerute (Atestat de boțec, Atestatul ultimele clase medii, Diploma de invățător și eventualele atestate de servicii) subsemnatului oficiu protopresbiteral, având a se prezenta și în parohie spre a-l cunoaște și postul.

Sibiu, în 7/20 iulie 1919.

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter

ANUNȚ

Administrația Băilor din Ocna-Sibiului necesită urgent mai mulți vizitatori (Kociici). Informațiile detaliate se pot lua la Administrația economică în edificiul Școalei de Cadeji din Sibiu clădirea din curte, parter.

(179) 2-3

Concurs

Po baza statutului organic §. 63 combinată cu §. 23 punct 5 și a regulamentului pentru procedura la alegera de protopresbiter, votat de congresul național-bisericesc al mitropoliei ortodoxe române din Ungaria și Transilvania sub Nr. 136 protocolar din 1888; în conformitate și cu ordinul consistorial din ședința plenară din 7 iunie 1919 Nr. 4439 prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea postului vacante de protopresbiter în tracțiul Zarandului.

Emolumentele impreunate cu acest post de protopresbiter sănt:

- Dotația protopresbiterală din fondul general administrativ.
- Competență legală din fondul protopresbiteral.

3. Venitul parohiei de clasa primă din Brad.

- Taxele normale din vizitațiiunile canonice.
- Cvartir în natură.

Concurenții său să documenteze calificația prescrisă în concluzul congresual Nr. 111 din 1888.

Concurenții deodată cu concursurile lor au să astearne și o tabelă de calificăriile după rubricile indicate în regulamentul congresual din 1888 pentru procedura la alegera de protopresbiter §. 12.

Concursurile instruite cu toate documentele necesare să se substea în consistorul arhidiecezan din Sibiu în răstignire de 30 de zile dela prima zi ce urmează după publicarea acestui concurs în ziarul «Telegraful Român».

Concursurile intră după expirarea termenului nu se iau în considerare.

Brad, din ședința comitetului protopresbiteral al tracțiului Zarandului, județul la 24 iunie 1919.

Pompliu Piso m. p., Ioan Micu m. p., adm. prot. notar.

Nr. 4847/1919 Pien.

Se aproba și se publică.

Sibiu, din ședința plenară a consistorului arhidicezan, județul la 1/14 iulie 1919.

Dr. Ilarion Pușcariu m. p., arhimandrit, vicar arhiepiscopal.

Dr. Octavian Costea m. p., secretar.

Nr. 373/1919 of. prot. (174) 3-3

Concurs

Pentru întregirea postului de invățător la școala primă conf. gr.-or. română din Cupșeni, protopresbiteral Cetatea-de-pe-Deal, prin aceasta se publică concurs în «Telegraful Român» cu termen de 30 zile.

Emolumentele acestui post sănt:

- Salariul legal dela comuna bisericăescă din repartiție Cor. 300 și dela stat întreaga direcție, votată de la.

2. Relut de grădină Cor. 20.

3. Locuință deplin corespunzătoare în ediție scolară și.

4. Trei stănjini de lemne de foc, cu care se va înclăzi și sala de prelegeri.

Concurenții să și înainteze petiții cu documentele necesare subsemnatului oficiu în termenul fixat și să se prezinte în vîrsoare să se încomună ca concurenți.

Lăpușul-Unguresc, la 19 iunie 1919.

Oțelul protopresbiteral gr.-or. română al tracțiului Cetatea-de-pe-Deal în conțegere cu comitetul parohial din Cupșeni.

Andrei Ludu
protopope.

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III. Leamnăș cu filia Dumbrăvița, din protopresbiteral Devei, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele impreunate cu acest post sănt cele fasonate în coala B. pentru întregirea veniturilor preoțesti dela stat. Concursurile înzestră cu documentele cerute sănt a să înainte subsemnatului oficiu protopresbiteral în varea preșrelor regulamentului pentru parohii — se pot înființa înaintea alegătorilor spre a căntă, respective a oficiu, cuvânt și a face cunoștință cu poporul.

Deva, 14/27 iunie 1919.

Oficiul protopresbiteral al tracțiului Deva în conțegere cu comitetul parohial concernent.

Dr. Ioan Dobre*
protopresbiter

Locurile oficilor sătmăreni în Sibiu se găsesc în următoare străzi:

Prezidentul Consiliului dirigent: Strada Schevis 6, et. II.

Resortul de alimentație și comunicări: Strada Schevis 3 z. et. II.

Resortul cultelor și instrucției publice: Strada Poplăci 7 et. I.

Resortul agriculturii: Strada Fabini, pavilionul oțeresc în școală de cădej, parter.

Resortul de finanțe: Școala cădejilor, et. I.

Resortul de justiție: Strada Schevis 3-a, et. II.

Res. de codificare: Strada Schevis 3-a, et. I.

Res. de organizare: Strada Berg 9.

Res. ocrători sociale: Strada Friedenfels 16, et. I.

Res. de industrie: Școala cădejilor.

Secretarul de interne: Strada Cîzăndieci 4, et. II.

Şeful serviciului de organizare: Str. Cîzăndieci 4, et. II.

Secretarul pentru comunicări: Str. Schevis 3-a, et. II.

Secretarul p. agricultură, p. finanțe: Școala cădejilor, et. II.

Secr. p. ocrat sociale: Strada Friedenfels 16, et. I.

Şeful siguranței: Strada Schevis 6, parter.

Comanda Trupelor din Transilvania: Strada Reisenfelds, liceul de stat.

Comanda teritorială, Secția Organizații 6-7: Strada Cîzăndieci 4, et. I.

Gazeta Oficială: Strada Cîzăndieci 4, et. II.

Contabilitatea Consiliului dirigent: Strada Cîzăndieci 6, parter.

Secretarul p. culte și instr. publică: Strada Poplăci 7 et. I.

Biroul Presei: Strada Schevis 6, parter.

Secretarul p. interne: Str. Schevis 6, et. II.

Res. armatei și siguranței publice, biroul de informații: Strada Honterus 17.

Editorul și tiparul tipografiei arhieicezane.